

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَ النَّبِيِّنَ مِنْ

بَعْدِهِ وَ أَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ وَ

يَعْقُوبَ وَ الْأَسْبَاطِ وَ عِيسَى وَ آيُوبَ وَ يُونُسَ وَ

هَارُونَ وَ شُلَيْمَانَ وَ آتَيْنَا دَاؤَدَ زَبُورًا (163) وَ رُسُلاً

قَدْ قَصَصْنَا هُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلٍ وَ رُسُلاً لَمْ نَقْصُصْهُمْ

عَلَيْكَ وَ كَلَمَ اللَّهِ مُوسَى تَكْلِيمًا (164) رُسُلاً

مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ

حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَ كَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا (165)

لَكِنِ اللَّهُ يَشْهُدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَ

الْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ وَ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا (166) إِنَّ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَ صَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلَّوْا

ضَلَالًا بَعِيدًا (167) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ ظَلَمُوا لَمْ

يَكُنِ اللَّهُ لِيغْفِرَ لَهُمْ وَ لَا لِيَهْدِيْهُمْ طَرِيقًا (168) إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَ كَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا (169) يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ كَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا (170) يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُبُوا فِي دِينِكُمْ وَ لَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَ كَلِمَتُهُ أَقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَ رُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَ رُسُلِهِ وَ لَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ وَ كَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا (171)

We have sent thee inspiration, as We sent it to Noah and the messengers after him: we sent inspiration to Abraham, Ismail, Isaac, Jacob and the Tribes, to Jesus, Job, Jonah, Aaron, and Solomon, and to David We gave the Psalms. Of some messengers We have already told thee the story; of others We have not; and to Moses Allah spoke direct;— messengers who gave good news as well as warning, that mankind, after (the coming) of the messengers, should have no plea against Allah: For Allah is exalted in power, wise. But Allah beareth witness that what He hath sent unto thee He hath sent from His (own) knowledge, and the angels bear witness: but enough is Allah for a witness. Those who reject faith and keep off (men) from the way of Allah, have verily strayed far, far away from the path. Those who reject faith and do wrong,— Allah will not forgive them nor guide them to any way— except the way of hell, to dwell therein for ever. And this to Allah is easy. O mankind! The messenger hath come to you in truth from Allah: believe in him: It is best for you. But if ye reject faith, to Allah belong all things in the heavens and on earth: And Allah is all-knowing, all-wise. O people of the book! Commit no excesses in your religion: nor say of Allah aught but the truth. Christ Jesus the son of Mary was (no more than) a messenger of Allah, and His word, which He bestowed on Mary, and a spirit proceeding from Him: so believe in Allah and His messengers. Say not ‘Three’: desist: it will be better for you: for Allah is one Allah: glory be to Him: (far exalted is He) above having a son. To Him belong all things in the heavens and on earth. And enough is Allah as a disposer of affairs.

~~~~~

اے نبی، ہم نے تمہاری طرف اُسی طرح وحی بھیجی ہے جس طرح نوحؐ اور

اس کے بعد کے پیغمبروں کی طرف بھیجی تھی۔ ہم نے ابراہیمؐ، اسماعیلؐ،

اسحاقؐ، یعقوبؐ اور اولاد یعقوبؐ، عیسیؐ، ایوبؐ، یونسؐ، ہارونؐ اور سلیمانؐ کی

طرف وحی بھیجی۔ ہم نے داؤدؐ کو زبور دی۔ ہم نے اُن رسولوں پر بھی وحی

نازل کی جن کا ذکر ہم اس سے پہلے تم سے کر چکے ہیں اور اُن رسولوں پر بھی

جن کا ذکر تم سے نہیں کیا۔ ہم نے موسیؐ سے اس طرح گفتگو کی جس طرح

گفتگو کی جاتی ہے۔ یہ سارے رسول خوش خبری دینے والے اور ڈرانے

والے بنائکر بھیج گئے تھے، تاکہ اُن کو مبعوث کر دینے کے بعد لوگوں کے

پاس اللہ کے مقابلہ میں کوئی جنت نہ رہے اور اللہ بہر حال غالب رہنے والا اور

حکیم و دانا ہے۔ (لوگ نہیں مانتے تو نہ مانیں) مگر اللہ گواہی دیتا ہے کہ اے

نبی، جو کچھ اس نے تم پر نازل کیا ہے اپنے علم سے نازل کیا ہے، اور اس پر

ملائکہ بھی گواہ ہیں، اگرچہ اللہ کا گواہ ہونا بالکل کفایت کرتا ہے جو لوگ اس کو

ماننے سے خود انکار کرتے ہیں اور دوسروں کو خدا کے راستہ سے روکتے ہیں وہ

~~~~~

~~~~~

یقیناً مگر اہی میں حق سے بہت دور نکل گئے ہیں۔ اس طرح جن لوگوں نے

کفر و بغاوت کا طریقہ اختیار کیا، اور ظلم و ستم پر اتر آئے اللہ ان کو ہر گز معاف

نہ کرے گا، اور انہیں کوئی راستہ بجز جہنم کے راستے کے نہ دکھائے گا جس میں

وہ ہمیشہ رہیں گے۔ اللہ کے لیے یہ کوئی مشکل کام نہیں ہے۔ لوگوں یہ رسول

تمہارے پاس تمہارے رب کی طرف سے حق لے کر آگیا ہے، ایمان لے

آؤ، تمہارے ہی لیے بہتر ہے، اور اگر انکار کرتے ہو تو جان لو کہ آسمانوں اور

زمین میں جو کچھ ہے سب اللہ کا ہے، اور اللہ علیم بھی ہے اور حکیم بھی۔ اے

اہل کتاب، اپنے دین میں غلونہ کرو اور اللہ کی طرف حق کے سوا کوئی بات

منسوب نہ کرو۔ مسیح عیسیٰ ابن مریم اس کے سوا کچھ نہ تھا کہ اللہ کا ایک رسول

تھا اور ایک فرمان تھا جو اللہ نے مریم کی طرف بھیجا اور ایک روح تھی اللہ کی

طرف سے (جس نے مریم کے رحم میں بچہ کی شکل اختیار کی) پس تم اللہ اور ا

س کے رسولوں پر ایمان لاو اور نہ کہو کہ "تین" ہیں۔ باز آ جاؤ، یہ تمہارے

ہی لیے بہتر ہے۔ اللہ تو بس ایک، ہی خدا ہے۔ وہ پاک ہے اس سے کہ کوئی اس

~~~~~

کا پیٹا ہو۔ زمین اور آسمانوں کی ساری چیزیں اس کی ملک ہیں، اور ان کی کفالت

و خبرگیری کے لیے بس وہی کافی ہے۔

ऐ نبی، हमने तुम्हारी तरफ उसी तरह वहय भेजी है जिस तरह नूह और उसके बाद के पैगम्बरों की तरफ भेजी थी। हमने इबराहीम, इसमाईल, इसहाक, याकूब और औलादे-याकूब, ईसा, अच्यूब, यूनुस, हारून और सुलैमान की तरफ वहय भेजी। हमने दाउद को 'ज़बूर' दी। हमने उन रसूलों पर भी वहय नाज़िल की जिनका ज़िक्र हम इससे पहले तुमसे कर चुके हैं और उन रसूलों पर भी जिनका ज़िक्र तुमसे नहीं किया। हमने मूसा से इस तरह गुफ्तगू की जिस तरह गुफ्तगू की जाती है। ये सारे रसूल खुशखबरी देनेवाले और डरानेवाले बनाकर भेजे गए थे ताकि उनको मबउस कर देने के बाद लोगों के पास अल्लाह के मुक़ाबले में कोई हुज़्ज़त न रहे और अल्लाह बहरहाल ग़ालिब रहनेवाला और हकीम व दाना है। (लोग नहीं मानते तो न मानें) मगर अल्लाह गवाही देता है कि ऐ नबी जो कुछ उसने तुमपर नाज़िल किया है अपने इल्म से नाज़िल किया है और इसपर मलाइका भी गवाह हैं, अगरचे अल्लाह का गवाह होना बिल्कुल किफायत करता है। जो लोग इसको मानने से खुद इनकार करते हैं और दूसरों को खुदा के रास्ते से रोकते हैं वे यकीनन गुमराही में हक्क से बहुत दूर निकल गए हैं। इस तरह जिन लोगों ने कुफ़ व बगावत का तरीका इखतियार किया और ज़ुल्म व सितम पर उतर आए, अल्लाह उनको हरगिज़ माफ़ न करेगा और उन्हें कोई रास्ता बजु़़ جहन्नम के रास्ते

के न दिखाएगा जिसमें वे हमेशा रहेंगे । अल्लाह के लिए यह कोई मुश्किल काम नहीं है । लोगो, यह रसूल तुम्हारे पास तुम्हारे रब की तरफ से हक्क लेकर आ गया है, ईमान ले आओ, तुम्हारे ही लिए बेहतर है, और अगर इनकार करते हो तो जान लो कि आसमानों और ज़मीन में जो कुछ है सब अल्लाह का है और अल्लाह अलीम भी है और हकीम भी । ऐ अहले-किताब, अपने दीन में गुलू न करो और अल्लाह की तरफ हक्क के सिवा कोई बात मंसूब न करो । मसीह ईसा इब्ने-मरयम इसके सिवा कुछ न था कि अल्लाह का एक रसूल था और एक फरमान था जो अल्लाह ने मरयम की तरफ भेजा, और एक रुह थी अल्लाह की तरफ से (जिसने मरयम के रहिम में बच्चे की शक्ल इखतियार की) पस तुम अल्लाह और उसके रसूलों पर ईमान लाओ और न कहो कि “तीन” हैं । बाज़ आ जाओ, यह तुम्हारे ही लिए बेहतर है । अल्लाह तो बस एक ही खुदा है । वह पाक है इससे कि कोई उसका बेटा हो । ज़मीन और आसमानों की सारी चीज़े उसकी मिल्क हैं, और उनकी किफालत व खबरगीरी के लिए बस वही काफ़ी है ।